

Aan: De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum: 7 maart 2025
Portefeuille(s): Inclusie en Antidiscriminatie
Portefeuillehouder(s): Touria Meliani
Behandeld door: JZD / bestuurszaken.ojz@amsterdam.nl
Onderwerp: Voortgang Gendergelijkheid

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 23 januari jl. lieten de Dolle Mina's na 55 jaar weer van zich horen. Leden van het eerste uur en gelijkgestemden verzamelden zich bij het monument van Wilhelmina Drucker, waar ze ooit een korset verbrandden als symbool voor de strijd voor gelijke rechten voor vrouwen. De noodzaak om op te staan voelde opnieuw urgent, nu deze rechten wereldwijd onder druk staan en in sommige landen zelfs worden teruggedraaid.

In deze brief neem ik u mee in de ontwikkelingen op gendergelijkheid van de afgelopen periode en informeer ik u per beleidsdoelstelling over de uitvoering van het Beleidskader Inclusie en Antidiscriminatie 2023 –2026 ten aanzien van gendergelijkheid.

Vrouwenrechten zijn mensenrechten

Gendergelijkheid is een fundamenteel mensenrecht, maar in de praktijk blijkt dit soms een papieren werkelijkheid. Vrouwen verdienen minder, doen meer onbetaalde zorgtaken en zijn vaker mantelzorger. Geweld tegen vrouwen neemt toe en in de openbare ruimte voelen vrouwen en non-binaire personen zich minder veilig dan mannen¹. Uit de nieuwste SDG Gender Index blijkt dat voor 1,1 miljard vrouwen wereldwijd gendergelijkheid stagneert of achteruitgaat. Ook in Nederland is de situatie sinds 2015 nauwelijks verbeterd². Vrouwelijke politici hebben vaker dan mannelijke collega's te maken met agressie en geweld. Dit geldt in het bijzonder voor vrouwen van kleur en moslima's³. Een item van AT5 van 13 oktober jl. bevestigt dat dit ook in Amsterdam speelt: 60% van uw raad geeft aan te maken te krijgen met discriminatie, racisme en seksisme⁴.

Experts waarschuwen bovendien voor een groeiend conservatisme onder jongeren⁵ en een zorgwekkende toename van (pogingen tot) zelfdoding bij jonge meisjes en meiden⁶. Vrouwen hebben kortom nog altijd te maken met seksisme, discriminatie en vrouwenhaat. Schadelijke en

---

¹ [Partijen willen na uitzending Pointer meer aandacht voor sociale veiligheid in OV | KRO-NCRV](#)

² [2024 Gender Index - Equal Measures 2030](#)

³ Stem op een Vrouw – Devika Partiman

⁴ [Raadsleden gebukt onder bedreigingen en intimidatie: "Familie vroeg of zij nog veilig zijn" - AT5](#)

⁵ [Rappen over Andrew Tate – De Groene Amsterdammer](#)

⁶ ['Meer jonge vrouwen op eerste hulp na zelfverwonding of suïcidepoging' \(nos.nl\)](#)

hardnekkige stereotypes zijn hiervoor een voedingsbodem en werken gelijkheid tegen. Uw raad heeft meermaals gesproken over deze zorgelijke trends, wat heeft geleid tot verschillende moties en een initiatiefvoorstel voor Gendermainstreaming.

In een opiniestuk in *de Volkskrant*⁷ door Anna Bomhof, Romana Lenarduzzi, Dunya Verwey en Sia Hermanides, vertegenwoordigers van de Dolle Mina's, worden deze zorgwekkende ontwikkelingen onderstreept. De schrijvers benadrukken dat groeiende vrouwenhaat en het inperken van vrouwenrechten een bedreiging vormen voor de democratische rechtsstaat en daarmee voor de hele samenleving. De oproep om in actie te komen is duidelijk: we kunnen ons niet veroorloven om achterover te leunen.

Inzet gendergelijkheid

In december 2023 heeft uw raad ingestemd met het Beleidskader Inclusie en Antidiscriminatie 2023-2026. In het Beleidskader Inclusie en Antidiscriminatie 2023-2026 zijn doelstellingen en bestuurlijke prioriteiten geformuleerd die leidend zijn voor de inzet op gendergelijkheid. Zo werkt Amsterdam aan het bevorderen van gelijkheid in werk, zelfbeschikking, veiligheid en wordt met de Vrouwenrechtswinkel ingezet op structurele gelijke toegang tot het recht. Gendergelijkheid is een zaak voor zowel mannen als vrouwen. Samen moeten we ons inzetten voor gelijke kansen en rechten. Daarom is er ook aandacht voor de rol van mannen binnen de inzet voor gendergelijkheid. Waar mogelijk wordt actief de samenwerking opgezocht binnen en buiten Amsterdam. In onze strijd voor gelijkheid en tegen discriminatie is er aandacht voor alle Amsterdamse vrouwen en non-binaire personen. Hierin is intersectionaliteit een belangrijk uitgangspunt: er is aandacht voor andere vormen van discriminatie en uitsluiting, en de relaties hiertussen.

Bevorderen van gendergelijkheid in werk

Alliantie Samen Sterk met Werk

Vanuit de alliantieregeling 2024-2025 werkt de alliantie Samen Sterk met Werk (Vrouw en Vaart, Buurvrouwennetwerk Gaasperdam, Stichting Malak, Stichting Prachtvrouw en Vrouwen Vooruit) aan het bevorderen van gendergelijkheid in werk. Dit doen ze door het organiseren van empowermenttrajecten, kennissessies en het opleiden van rolmodellen. Er worden thema's als de verdeling tussen zorg en arbeid en het evenwicht in de thuissituatie besproken. Ook worden stereotyperende opvattingen over mannelijkheid en vrouwelijkheid bespreekbaar gemaakt. De alliantie heeft hierbij aandacht voor de rol van mannen en de rol die zij (kunnen) spelen in het bevorderen van gendergelijkheid in werk. Bijvoorbeeld door het opleiden van mannelijke rolmodellen.

Ondersteunen van het zelf-organiserend en emanciperend vermogen in de stad

Het Servicepunt Emancipatie

Het Servicepunt Emancipatie (SPE) is een kennisknooppunt en ondersteunt het netwerk van (vrouwen)organisaties in Amsterdam. Dit doen zij door deze organisaties te voorzien van advies, netwerkbijeenkomsten en kennissessies te organiseren, organisatorische ondersteuning te verlenen en het speerpuntenbudget te beheren. Elk jaar kunnen organisaties op vijf momenten

---

⁷ [Opinie: Stop de anti-vrouwenbeweging die snel oprukt. De strijd is nu | de Volkskrant](#)

budget aanvragen op een van de speerpunten van het emancipatiebeleid, waaronder bijvoorbeeld het speerpunt jongens en mannenemancipatie en het speerpunt seksuele en genderdiversiteit. Hiermee is het SPE een belangrijk instrument om het netwerk van informele zelforganisaties voor (vrouwen)emancipatie te ondersteunen, samen te brengen en te versterken. Het netwerk van het SPE bestaat uit meer dan 160 organisaties in Amsterdam, met elk hun eigen bereik onder Amsterdammers. Door dit netwerk heeft het SPE ook een signalerende rol op het vlak van emancipatie-thema's. Naast de reguliere speerpunten waar jaarlijks budget aangevraagd op kan worden, is het mogelijk om maximaal een keer meer jaar een extra speerpunt toe te voegen. In 2024 is er vanuit het programma tegen Seksuele Intimidatie en Seksueel Geweld (SISG) een gelijknamig extra speerpunt gefinancierd.

Bevorderen van keuzevrijheid en zelfbeschikkingsrecht

Vrouwenrechtswinkel

De Vrouwenrechtswinkel (VRW) heeft als missie het gratis aanbieden van juridisch advies aan vrouwen in Amsterdam. De VRW kent drie locaties; in West, Noord en Zuidoost. Bij de VRW zijn alle vrouwen welkom, met extra aandacht voor vrouwen in een kwetsbare positie. Het college heeft op 26 november jl. ingestemd met de tweejarige toekenning (2025 en 2026) voor de exploitatie van de VRW. De VRW focust, naast de reguliere spreekuren, in deze periode op het verstevigen van de vestigingen in Noord en Zuidoost en betere samenwerking met het MBO onderwijs. Doordat de VRW jaarlijks veel vrouwen helpt hebben zij een strategische positie bij het signaleren van structurele gender gerelateerde juridische problemen. De signalen die de VRW opvangt en waarvan het vermoeden is dat het gaat om structurele problematiek zullen zij onderzoeken en omzetten in concrete acties via Bureau Clara Wichmann. Op deze manier draagt de VRW bij aan het verbeteren van de structurele maatschappelijke en juridische positie van vrouwen.

CHANGE netwerk

Op 17 december jl. heeft het college ingestemd met toetreding tot het CHANGE netwerk. Het CHANGE netwerk bestaat sinds 2020 en noemt zichzelf een *City Hub and Network for Gender Equity*. Het netwerk bestaat (naast Amsterdam) uit veertien steden: Barcelona, Bogotá, Buenos Aires, Freetown, Los Angeles, Londen, Louisville, Melbourne, Mexico City, Nairobi, Quezon City, Renca, Stockholm, en Tokyo. CHANGE zet in op het verbeteren van de rechten voor vrouwen, meisjes en non-binaire personen. Dit internationale netwerk werkt op stedenniveau en wisselt kennis, expertise en strategie uit om steden inclusiever en veiliger te maken voor iedereen.

Binnen het netwerk werkt Amsterdam samen met andere steden die vergelijkbare uitdagingen hebben of vooroplopen. Dit netwerk biedt dit de kans om gezamenlijk op te trekken in het agenderen van globale trends en ontwikkelingen en krachten te bundelen om deze te adresseren. Zo werkt Amsterdam mee aan een onderzoek naar dataverzameling rond gendergelateerd geweld. Door deelname heeft Amsterdam meer slagkracht op het onderwerp gendergelijkheid en draagt de stad internationaal bij aan de rechten van vrouwen en gendergelijkheid.

Inzet op veiligheid van meisjes en vrouwen

In 2024 is een basis gelegd voor een aantal waardevolle samenwerkingen binnen het thema gendergelijkheid. In 2025 wordt hierop voortgebouwd. Er is samenwerking gezocht met het programma tegen Huiselijk Geweld, Kindermishandeling en Seksueel Geweld en breder met de afdeling Zorg, en met het programma tegen Seksuele Intimidatie en Seksueel Geweld (SISG). Zo werken we samen aan een brede gemeentelijke inzet tegen geweld tegen meisjes en vrouwen. Ook wordt er in 2025 opnieuw een extra speerpunt Seksuele Intimidatie en Seksueel Geweld toegevoegd aan het SPE en werken we samen aan inzet tijdens Orange the World, de wereldwijde campagne tegen geweld tegen vrouwen.

Doorbreken van stereotype beeldvorming

Onderzoek denkbeelden onder jongeren online

Ik deel de zorgen die uw raad eind 2024 besprak met wethouder Scholtes, wethouder Moorman en burgemeester Halsema over het Position Paper online veiligheid van jongeren. In dit Position Paper schrijft wethouder Scholtes dat online shaming en pesten met name voorkomt richting jonge meiden en dat kinderen en jongeren snel terecht komen in "rabbit holes vol racisme, haat en gewelddadige en ongezonde content". Er wordt internationaal veel onderzoek naar gedaan en tegelijkertijd is er nog veel onbekend over de effecten en oorzaken. Daarom laat Amsterdam een onderzoek uitvoeren. Doel van het onderzoek is meer inzicht te krijgen in welke manier de online leefwereld invloed heeft op de offline leefwereld van jongeren en wat we kunnen doen om deze veiliger te maken. Dit kan helpen bij het weghalen van de voedingsbodem voor pesten, uitsluiten en geweld. In dit onderzoek zal speciale aandacht zijn voor jonge meiden.

Gelijkwaardige participatie en medezeggenschap

Initiatiefvoorstel Gendermainstreaming

Op 9 december 2024 hebben de leden Bentoumya en Wehkamp het initiatiefvoorstel 'Gendermainstreaming in Amsterdams beleid' ingediend. Hierin vragen de leden het college om gendermainstreaming toe te passen binnen de afdelingen Werk en Inkomen; Zorg, Publieke Gezondheid en Preventie; en Sport. Gelijktijdig vragen zij een gendermainstreaming instrument te ontwikkelen en een plan van aanpak op te stellen om gendermainstreaming op termijn gemeentebreed toe te passen. Internationaal zijn er goede voorbeelden over de meerwaarde van Gendermainstreaming en de implementatie daarvan, ook binnen het CHANGE netwerk. Onder andere Barcelona heeft aangegeven hun expertise en kennis te willen delen met Amsterdam als het initiatiefvoorstel door uw raad wordt aangenomen. Op dit moment wordt gewerkt aan de bestuurlijke reactie die u uiterlijk in april zult ontvangen.

Emancipatiemonitor 2025

Landelijk en internationaal is de trend dat gendergelijkheid stagneert of zelfs achteruitgaat. Dit is zorgelijk. Het is van belang om een goed beeld te hebben van de grootste uitdagingen op dit vlak. Daarom wordt dit jaar een nieuwe Emancipatiemonitor uitgevoerd. In deze monitor wordt onderzoek gedaan naar thema's als werk en inkomen, onderwijs, veiligheid, gezondheid en representatie. U wordt uiterlijk oktober 2025 geïnformeerd over de resultaten.

Bevorderen van zichtbaarheid en representatie

Tot slot wil ik u informeren over een aantal belangrijke projecten die bijdragen aan de representatie en zichtbaarheid van vrouwen in Amsterdam. Een grotere representatie en zichtbaarheid van diverse vrouwen draagt bij aan het wegnemen van stereotypen en voordelen, die een voedingsbodem zijn voor discriminatie en ongelijkheid. Zo heeft Amsterdam bijgedragen aan de tentoonstelling Vrouwen van Amsterdam – een ode van het Amsterdam Museum. De bijdrage is gebruikt voor het organiseren van workshops in verschillende stadsdelen om vrouwen te begeleiden om een ode op te stellen, met als doel het inclusiever maken van de tentoonstelling en het vertellen van de verhalen van vrouwen die niet altijd gezien of gehoord worden. Ook is een bijdrage beschikbaar gesteld voor de publicatie 'Je moest eens weten' van kunstenaar en fotograaf Çiğdem Yüksel, op basis van de gelijknamige tentoonstelling. 'Je moest eens weten' geeft een gezicht aan de eerste vrouwen die vanuit Turkije naar Nederland kwamen en vertelt hun verhaal. Tegelijkertijd is er een tour langs verschillende OBA vestigingen waar Çiğdem in gesprek gaat met Amsterdamse vrouwen over haar werk en hun verhaal.

Tot slot

Morgen is het Internationale Vrouwendag. Tijdens deze dag eren we de vrouwen die ons voorgingen en staan we stil bij wat we al hebben bereikt. Maar het is ook een dag om vooruit te kijken, ons te verenigen en door te gaan met de strijd voor gendergelijkheid. Verworven rechten en verwachte vooruitgang blijken geen garantie voor de toekomst. Als wethouder van deze stad voel ik, net als de Dolle Mina's, de verantwoordelijkheid om een vuist te maken. In Amsterdam is iedereen gelijk en blijf ik me inzetten voor gelijke rechten van alle Amsterdammers. Morgen organiseer ik een bijeenkomst met vrouwen die een belangrijke rol vervullen voor gendergelijkheid in Amsterdam. Ik ga met hen in gesprek over de uitdagingen waar we voor staan en wat we kunnen doen om gendergelijkheid in Amsterdam te bevorderen. Daarna loop ik mee met de Feminist March. Ik hoop u daar ook te zien.

Met vriendelijke groet,

Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Touria Meliani
Wethouder Inclusie en Antidiscriminatie